

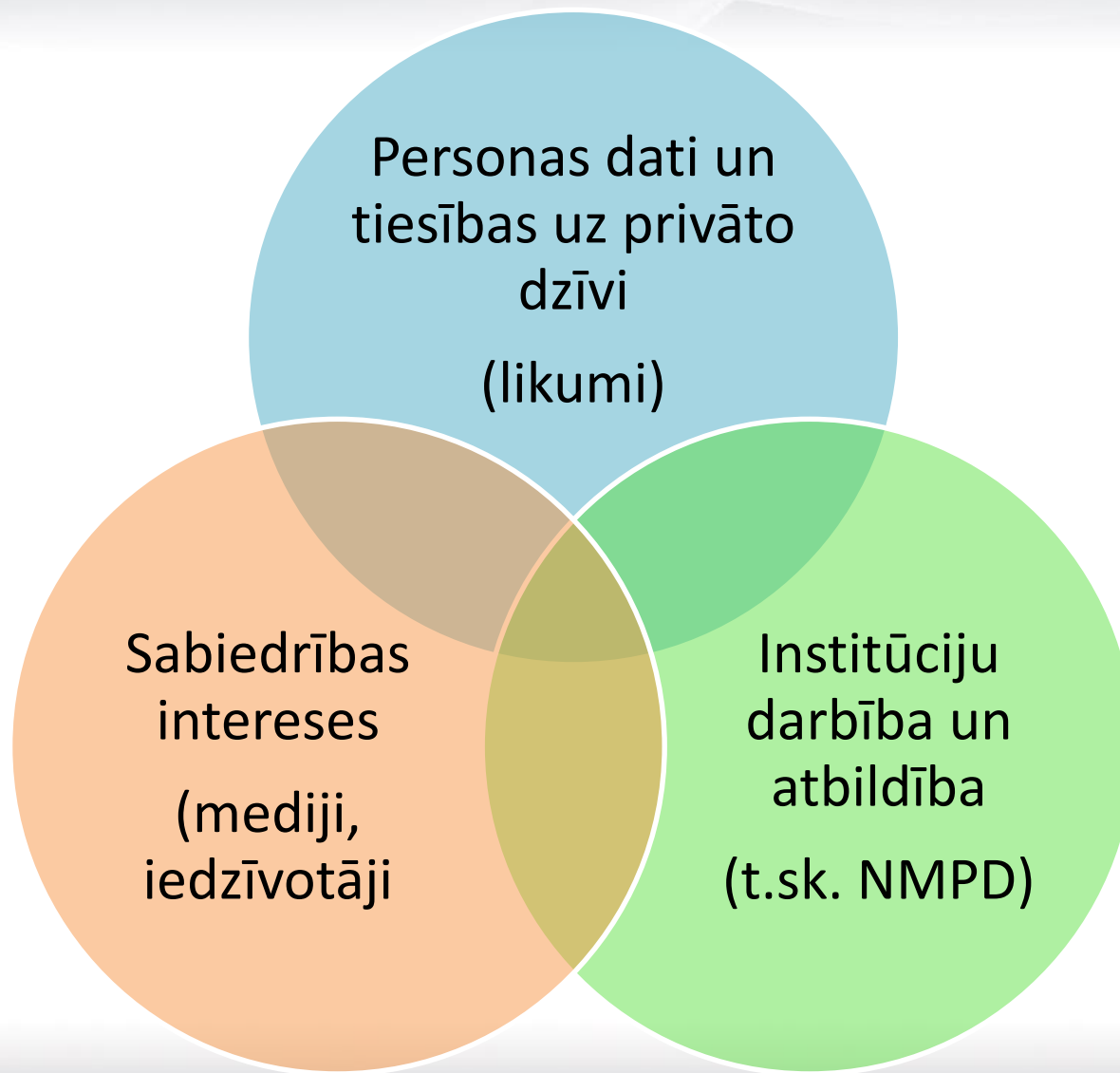

NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS DIENESTS

Pacienta (cietušo) tiesību aspekti krīzes komunikācijā

NMP dienesta
Komunikācijas nodaļas vadītāja
Ilze Bukša

2017.gada 9.februāris

Pacientu aizsardzība vai informācijas 'slēpšana'?

Regulējošie normatīvie akti

- Fizisko personu datu aizsardzības likums
- Pacientu tiesību likums

- Informācijas atklātības likums

- Likums par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem

Fizisko personu datu aizsardzības likums

- **Personas dati** — jebkāda informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisko personu
- **Sensitīvi personas dati** — personas dati, kas norāda personas rasi, etnisko izcelsmi, reliģisko, filozofisko un politisko pārliecību, dalību arodbiedrībās, kā arī sniedz informāciju par personas veselību vai seksuālo dzīvi

Pacientu tiesību likums

10.pants. Pacienta datu aizsardzība

- Informāciju par pacientu drīkst izpaust tikai ar viņa rakstveida piekrišanu vai atsevišķos gadījumos (*neatliekamajos gadījumos!*), kas noteikti Pacientu tiesību likumā.
- Informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu pacientu, nav izpaužama arī pēc viņa nāves (*izņēmums ir informācijas sniegšana tuviniekiem likumā noteiktos atsevišķos gadījumos*).

Informācijas atklātības likums

Likuma mērķis ir nodrošināt, lai sabiedrībai būtu pieejama informācija, kura ir iestādes rīcībā vai kuru iestādei atbilstoši tās kompetencei ir pienākums publiskot.

!!! Neattiecas uz personas datiem un sensitīvajiem personas datiem

Likums par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem

5. pants. Tiesības saņemt informāciju

- Masu informācijas līdzekļiem ir tiesības saņemt informāciju no valsts un sabiedriskajām organizācijām.

6. pants. Atteikšanās sniegt informāciju

- Valsts un sabiedrisko organizāciju amatpersonas var atteikties sniegt informāciju tikai tad, ja tā nav publicējama saskaņā ar šā likuma 7. pantu.

7. pants. Npublicējamā informācija

- Aizliegts publicēt ziņas par personu veselības stāvokli bez viņu piekrišanas.
- Aizliegts publicēt informāciju, kas ļauj identificēt prettiesiskas darbības dēļ cietuša bērna, nepilngadīga likumpārkāpēja vai liecinieka personību, ja nav saņemta Bērnu tiesību aizsardzības likumā minēto personu un iestāžu piekrišana.

NMPD novērojumi ikdienā un krīzēs...

- **Informācijas un datu nesakrišana par cietušajiem publiskajā telpā:**
 - savas institūcijas reputācijas sargāšanai centieni nepateikt gandrīz neko vai mazināt nozīmību (taču NMPD informācija būs jāsniedz un publiskā vidē tā būs atšķirīga)
 - vēlme ‘iet detaļās’ par cietušajiem, runāt vairāk kā atļauj likums vai vēlas pats cietušais
- Iestāžu centieni neformāli iegūt detalizētu informāciju no NMPD komunikatoriem – lai kā būtu, bet informācija ir jāpieprasa oficiālā ceļā, kā to pieļauj likums

NMPD novērojumi ikdienā un krīzēs...

- Tā kā informācijas apjoms un saturs no ārstniecības iestādēm par pacientiem, cietušajiem ir ierobežots, tas ļauj attīstīties viedokļiem, baumām, pieņēmumiem, versijām. Lai arī visbiežāk paši pacienti vai cietušie nemaz nepiedalās ziņas veidošanā un nav to iniciatori.

NMPD novērojumi ikdienā un krīzēs...

- Sabiedrības intereses vai konkrētās personas (cietušā) intereses un aizsardzība – kurš kuru?
- Pacientu tiesību likums nosaka, kurām institūcijām drīkst sniegt ziņas par konkrētiem pacientiem, bet krīzes situācijās objektīvi šo institūciju loks paplašinās (sociālie dienesti u.c.) un info vajag 'tūlīt'
 - *Tieslietu ministrija virza priekšlikumus normatīvo aktu pilnveidošanai, lai precīzāk noteiktu institūciju atbildību par cietušo un bojāgājušo datu publiskošanu ārkārtas situācijās, taču tas neatcels prasību krīzē iesaistītajām iestādēm ievērot likumā noteiktās pacientu tiesību aizsardzības nosacījumus*